

ไต้หวัน

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วารสารฉบับออนไลน์

เกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการผลิตพืชและการให้บริการวิชาการเกษตร
ของหน่วยงาน ส่วพ.8 และหน่วยงานในเครือข่าย กรมวิชาการเกษตร

ฉบับที่ 18 ประจำเดือน มีนาคม พ.ศ. 2565

สารบัญ

บทบรรณาธิการ	1
แนะนำอธิบดีกรมวิชาการเกษตร	2
การถ่ายทอดองค์ความรู้ “แห่นแดง”	4
การจัดการทรงพุ่ม “มันปูผักพื้นบ้านกินยอด”	7
นักวิจัยชวนแหलग	13
คลินิกโรคแมลงศัตรูพืช	14
ข่าวใต้เกษตร	18

บทบรรณาธิการ

เดือนมีนาคม 2565 เป็นเดือนที่กรมวิชาการเกษตร ได้ผู้บริหารคนใหม่ คือท่านระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร ที่จะนำพาการบริหารองค์การสู่ความเป็นเลิศทางการวิจัยและบริการวิชาการด้านพืช รวมทั้งเครื่องจักรกลทางการเกษตร ภายใต้ 4 กลยุทธ์ในการบริหาร คือ improve upgrade cooperation และ modernization

สำหรับ สวพ.8 ดร.จิระ สุวรรณประเสริฐ ผอ.สวพ.8 ได้เน้นให้มีการทำงานที่มีคุณภาพ เกษตรกรได้ประโยชน์ และร่วมมือกับผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์อันดีกับพันธมิตรในการร่วมมือกันพัฒนาการผลิตพืชในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่างให้บรรลุเป้าประสงค์ที่เป็นองค์รวม คือประโยชน์สุขประชาชน

ได้เกษตร ตั้งแต่ฉบับที่ 18 นี้เป็นต้นไปได้ปรับปรุงการนำเสนอเรื่องราวโดยแต่ละฉบับจะประกอบด้วย บทความจากงานวิจัยที่ล้ำสุด บทความทั่วไป บทความเรื่องศัตรูพืช และข่าวสารต่าง ๆ ที่จะเป็ประโยชน์แก่พี่น้องชาวใต้และภาคอื่น ๆ ในการนำไปพัฒนาการผลิตพืชต่อไป

ธัชธาวินท์ สระอุโณ
บรรณาธิการ

DOA TOGETHER

Hearing for Change, Acting for Moving forward

นายระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์

อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

ประวัติการศึกษา

- ◆ ปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ (เกียรตินิยม) Chaminade University of Honolulu, Hawaii, USA
- ◆ ปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (ศิษย์เก่าดีเด่น ประจำปี 2562)
- ◆ มัธยมศึกษา โรงเรียนจิตรลดา (ประธานนักเรียน รุ่นที่ 21)

เครื่องอิสริยาภรณ์ที่ได้รับ

- ◆ มหาวชิรมงกุฏ (2563)

ประวัติการทำงาน

- ◆ รองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2563 - 2565)
- ◆ เลขานุการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2562 - 2563)
- ◆ ผู้ช่วยปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2559 - 2562)
- ◆ ผู้ช่วยเลขานุการคณะรัฐมนตรี (2557 - 2559)
- ◆ อัครราชทูตฝ่ายการเกษตร ประจำกรุงโรม และผู้แทนถาวรไทย ประจำองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Permanent Representative to FAO/ United Nations) (2555 - 2557)
- ◆ อัครราชทูตฝ่ายการเกษตร ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. (2552 - 2555)
- ◆ อัครราชทูตที่ปรึกษาฝ่ายการเกษตร ประจำกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. (2548 - 2552)

ประวัติการปฏิบัติงานพิเศษและอื่นๆ

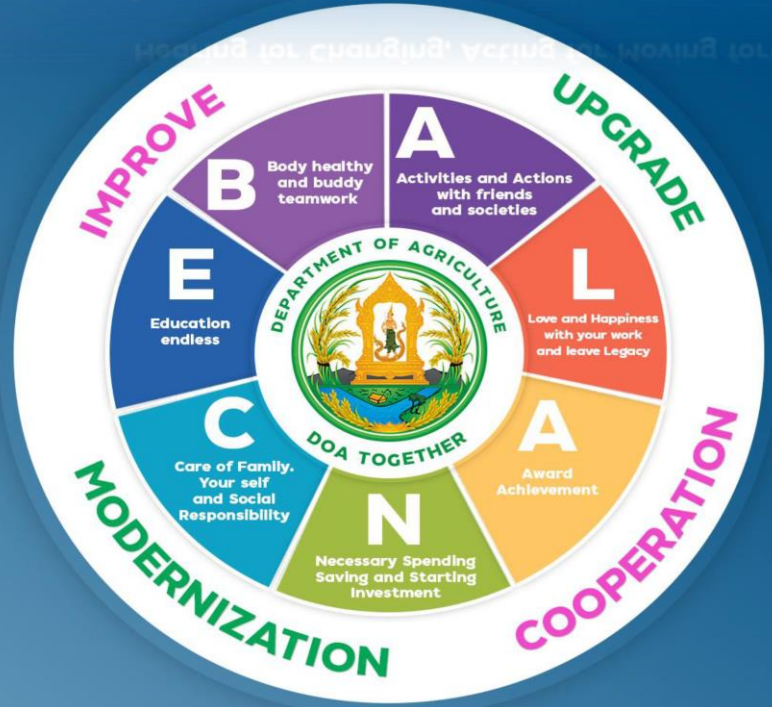
- ◆ กรรมการธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (Exim Bank) (2562 - 2563)
- ◆ กรรมการองค์การส่งเสริมกิจกรรมการโคนมแห่งประเทศไทย (2562 - 2563)
- ◆ กรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (2563 - ปัจจุบัน)
- ◆ กรรมการกำกับทิศทางแผนอาหารเพื่อสุขภาพ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2563 - ปัจจุบัน)
- ◆ อนุกรรมการพัฒนาบุคลากรด้านอารักขาการเกษตร สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) (2564 - ปัจจุบัน)
- ◆ อนุกรรมการบริหารจัดการปุ๋ยของการยางแห่งประเทศไทย (2564 - ปัจจุบัน)
- ◆ กรรมการอำนวยการหลักสูตรวิทยาการเกษตรระดับสูง และกรรมการบริหารหลักสูตรวิทยาการเกษตรระดับสูง (2564 - ปัจจุบัน)
- ◆ กรรมการมูลนิธิเกษตรวิชาการ (2559 - ปัจจุบัน)
- ◆ ข้าราชการดีเด่น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2543)

DOA TOGETHER

Hearing for Changing, Acting for Moving forward

สมดุลวัฒนธรรมองค์กร
และการทำงาน กวก.
(BALANCE DOA TOGETHER)

Body Healthy and Buddy Teamwork

สุขภาพแข็งแรง บัดดีดี ทีมเวิร์คเยี่ยม

Activities and Action with Friends and Societies

ร่วมกิจกรรม และสานสัมพันธ์ผองเพื่อน และสังคม

Love and Happiness with Your Work and Leave Legacy

รักและสนุกกับการทำงาน พร้อมสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเป็นตำนานแก่องค์กรและประเทศ

Award Achievement

ให้รางวัลทุกความสำเร็จที่ทำได้

Necessary Spending, Saving and Starting Investment

ใช้จ่ายอย่างรอบคอบ เก็บออม และเริ่มลงทุนก่อนวัยเกษียณ

Care for Family, Yourself and Social Responsibility

รักตนเอง ดูแลครอบครัว และรับผิดชอบต่อสังคม

Endless Education

ใฝ่หาความรู้และเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

It's About

สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 สงขลา
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

วารสารฉบับออนไลน์

เกี่ยวกับผลงานวิจัยด้านการผลิตพืชและการให้บริการวิชาการเกษตร
ชอ.พ.8 และหน่วยงานในเครือข่าย กรมวิชาการเกษตร

เรื่องเด่นในฉบับ

การถ่ายทอดองค์ความรู้แบบ สู่บ้านกึ่งวิถี “ปูลารายอ กาแลตาแป”

นางสาวอาชีวัลย์ ดือราแม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส

การให้บริการด้านพืชและปัจจัยการผลิตในพื้นที่รับผิดชอบ ให้บริการวิชาการเกษตร และแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรภาคเอกชนและเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นหนึ่งในภารกิจที่สำคัญของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ดังนั้น ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส (ศวพ.นราธิวาส) จึงได้นำงานวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จและเทคโนโลยีการเกษตรด้านพืชของกรมวิชาการเกษตรมาขยายสู่ชุมชน โดยโครงการบ้านปูลารายอ กาแลตาแป หรือบ้านกึ่งวิถีมุสลิมแห่งแรก ณ บ้านปูลารายอ กาแลตาแป อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เป็นพื้นที่หนึ่งที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จากศวพ.นราธิวาส เรื่อง “การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า”

โครงการบ้านปูลารายอ กาแลตาแป เป็นสถานที่เพื่อให้การสงเคราะห์หรือบ้านกึ่งวิถี (Halfway House) ภายใต้การกำกับดูแลของกรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2561

สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ได้เสด็จเปิดโครงการกำลังใจฯ ณ เรือนจำจังหวัดนราธิวาสและพระราชทานแนวทางในการดูแลผู้ต้องขังที่พ้นโทษแต่ยังไม่มีสถานที่พัก หรือไม่มีบ้านที่จะกลับ หรือบ้านยังไม่พร้อมที่จะรองรับผู้ต้องขัง โดยใช้พื้นที่เกาะกลางน้ำขนาดเล็ก ๆ ริมน้ำบางนรา ในชุมชนกาแลตาแป อ.เมือง จ.นราธิวาส พัฒนาให้เป็นบ้านกึ่งวิถี สามารถรองรับผู้เข้ามาอยู่ได้ 20 คน แต่ไม่เกิน 30 คน โดยเฉพาะผู้ต้องขังคดีอาญาเสพติดที่เป็นชาวมุสลิม ด้วยแนวคิดที่ต้องการให้ชุมชนและผู้ต้องขังที่พ้นโทษอยู่ร่วมกันได้ผสมผสานกันไปผ่านการทำกิจกรรมหรือประกอบอาชีพร่วมกัน และเมื่อมีความพร้อมก็จะทยอยออกจากบ้านกลับไป

เพื่อกลับไปประกอบอาชีพสุจริตเลี้ยงครอบครัวต่อไป และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ได้เสด็จทรงประกอบพิธีเปิดบ้านอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2563

ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 ศวพ. นราธิวาส ได้รับการประสานจากสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดนราธิวาส ขอความอนุเคราะห์สนับสนุนงานวิชาการเกษตรด้านพืช แก่โครงการดังกล่าว จึงได้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงแหนแดงเพื่อช่วยลดต้นทุนด้านปุ๋ยและอาหารสัตว์ เนื่องจากโครงการดังกล่าว มีการฝึกอาชีพด้านการเกษตรหลากหลายสาขา ได้แก่ พืช ปศุสัตว์ ประมง ซึ่งแหนแดงเป็นพืชที่มีไนโตรเจนเป็นองค์ประกอบสูงถึง 4.6 เปอร์เซ็นต์ สูงกว่าพืชตระกูลถั่วที่มีอยู่ประมาณ 3 เปอร์เซ็นต์ เมื่อหว่านแหนแดงไปในนา 1 ไร่ จะมีผลผลิตแหนแดง 3,000 กิโลกรัม (3 ตัน) เทียบได้กับปุ๋ยยูเรีย 7-10 กิโลกรัม เพียงพอต่อการเจริญเติบโตของข้าว ส่วนแหนแดงแห้ง 6 กิโลกรัม เท่ากับปุ๋ยยูเรีย ประมาณ 10 – 12 กิโลกรัม ซึ่งเพียงพอสำหรับการปลูกพืช นอกจากนี้ แหนแดงสามารถนำไปเป็นอาหารสัตว์ได้ด้วย โดยสามารถกินได้ทั้งสดและแห้งควบคู่ไปกับอาหารเม็ด ผสมกับฟางข้าวหรือหญ้าแห้งก็ได้ เพราะองค์ประกอบของแหนแดงมีโปรตีนสูง ประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์

มีการดอมิโนครบทุกตัว จึงเหมาะที่จะเป็นอาหารสัตว์ ศวพ. นราธิวาส ได้ดำเนินการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตการเลี้ยง ตลอดจนการติดตามให้คำแนะนำในการขยายพันธุ์ และการดูแลรักษา โดยสายพันธุ์แห่นแดงที่แนะนำให้เพาะเลี้ยง คือ แหนแดงสายพันธุ์อะซอลล่า ไมโครฟิลลล่า (*Azolla microphylla*) ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่กรมวิชาการเกษตรได้พัฒนาพันธุ์และขยายพันธุ์ สำหรับวิธีการเพาะเลี้ยง คือ เตรียมบ่อปูนเจาะรูสูงจากกันบ่อ 10 เซนติเมตร เพื่อควบคุมระบบน้ำ ใส่ดินนา ประมาณ 10 เซนติเมตร เติมปุ๋ยคอก 1 กิโลกรัม เติมน้ำ ให้สูงจากระดับดิน ประมาณ 10 เซนติเมตร ใส่แหนแดงลงในบ่อแม่พันธุ์แห่นแดง 50 กรัม เมื่อเพาะเลี้ยงแห่นแดง จนเจริญเติบโตเต็มบ่อจนแน่น จากนั้นปล่อยน้ำออกจากบ่อ หรือนำไปขยายต่อในที่ต้องการ หรือที่กระชังขยายพันธุ์ เพื่อเพิ่มปริมาณแห่นแดง ทั้งนี้ ควรมีมุ้งตาข่ายเขียวมาปิดปากบ่อ เพื่อป้องกันแมลงทำลายและช่วยพรางแสง ช่วยให้แห่นแดงเจริญเติบโตได้ดียิ่งขึ้น จากนั้นปล่อยน้ำออกจากบ่อ หรือนำไปขยายต่อในที่ต้องการ หรือที่กระชังขยายพันธุ์ เพื่อเพิ่มปริมาณแห่นแดง ทั้งนี้ ควรมีมุ้งตาข่ายเขียวมาปิดปากบ่อ เพื่อป้องกันแมลงทำลายและช่วยพรางแสง ช่วยให้แห่นแดงเจริญเติบโตได้ดี

ปัจจุบันโครงการปุ๋ยมูลสัตว์ กากปลาแปะ ยังดำเนินการเพาะเลี้ยงแห่นแดง และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับผู้ถูกคุมประพฤติและผู้ต้องขังพื้นที่รอบแล้วรอบเล่า โดยมีเจ้าหน้าที่จาก ศวพ. นราธิวาส เข้าร่วมติดตามและให้คำแนะนำอยู่เป็นระยะ ๆ และเมื่อวันที่ 25 มกราคมที่ผ่านมา นายพิทักษ์ พรหมมา ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ได้เข้าเฝ้า ฯ รับเสด็จ และถวายรายงานการดำเนินงาน การเพาะเลี้ยงแห่นแดงในโครงการดังกล่าว ต่อสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา ในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจติดตามการดำเนินงานบ้านกึ่งวิถี กากปลาแปะ อำเภอเมือง นราธิวาส

การจัดการทรงพุ่ม มันปูผักพื้นบ้านกินยอด

โดย ลักษณ์ สุภัทรา^{1/}

บทคัดย่อ

การศึกษาจัดการทรงพุ่มมันปูผักพื้นบ้านกินยอด มีวัตถุประสงค์เพื่อการผลิตยอดอ่อนมันปูให้เป็นพืชทางเลือกเสริมรายได้ให้แก่เกษตรกร จากการศึกษาพบว่า ยอดมันปูที่นิยมบริโภค ประกอบด้วย 2 พันธุ์ คือ มันปูยอดขาว (*Glochidion wallichianum*) และมันปูยอดแดง (*Glochidion Perakense*) และมีพืชในสกุลเดียวกันอีกชนิดที่มีลักษณะคล้ายกับต้นมันปู คือ ต้นสมเสร็จ (*Glochidion littorale*) ซึ่งไม่สามารถบริโภคได้ การแตกยอดอ่อนของมันปูเกิดได้ตลอดทั้งปี และและแตกยอดอ่อนได้ดีในช่วงฤดูฝนและช่วงที่มีอุณหภูมิต่ำ มีความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิและการแตกยอดอ่อนในทิศทางตรงกันข้ามกัน คือ เมื่ออุณหภูมิต่ำการแตกยอดอ่อนของมันปูจะสูงขึ้น มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง ดังสมการ $y = -3.7902x + 158.98$ และมี $R^2 = 0.7887$ ต้นมันปูสามารถเจริญเติบโตได้ทุกสภาพพื้นที่ มีการใช้ธาตุอาหารน้อยในการสร้างยอดอ่อน และกรรมวิธีที่มีการจัดการทรงพุ่มจะกระตุ้นให้เกิดการแตกยอดอ่อนและสร้างรายได้ดีกว่ากรรมวิธีที่ไม่มีการจัดการทรงพุ่ม ดังนั้นการผลิตยอดอ่อนมันปูเป็นแนวทางสำหรับการสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร และยังสามารถใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมกับการผลิตพืชชนิดอื่นมาใช้สำหรับการผลิตยอดอ่อนมันปูได้

คำสำคัญ : มันปู ผักพื้นบ้าน ทรงพุ่ม

บทนำ

มันปู เป็นไม้ยืนต้นชนิดหนึ่ง มีลักษณะเป็นไม้พุ่มที่อาจมีการเรียกที่แตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เช่น มันอียาง นกนอนทะเล เป็นไม้พุ่มขนาดใหญ่ มีความสูงต้นประมาณ 5-10 เมตร มันปูเป็นพืชธรรมชาติที่พบได้ในป่าดิบที่ราบแถบเชิงเขา หรืออาจพบในพื้นที่แฉกริมน้ำกร่อย น้ำจืด และบริเวณชายป่าพรุ (ศาสตร์เกษตรดินปุ๋ย, 2557) การบริโภคยอดอ่อนมันปู 100 กรัม ให้พลังงาน 112 กิโลแคลอรี วิตามินเอ 941 ไมโครกรัม เบต้าแคโรทีน 5,646 ไมโครกรัม วิตามินอี 6.54 มิลลิกรัม วิตามินบี 2 2.12 มิลลิกรัม วิตามินซี 27 มิลลิกรัม น้ำ 71.2 กรัม ไนอะซิน 0.4 มิลลิกรัม โปรตีน 0.9 กรัม ไขมัน 0.8 กรัม คาร์โบไฮเดรต 25.2 กรัมใยอาหาร 16.7 กรัม เถ้า 1.9 กรัม แคลเซียม 110 มิลลิกรัม (สถาบันการแพทย์แผนไทย, 2556) มหาวิทยาลัยมหิดลวิจัยการสกัดสารต้านอนุมูลอิสระจากใบมันปู พบว่า มีสารต้านอนุมูลอิสระหรือสารชะลอความแก่เป็นจำนวนมาก มีสารประกอบโพลีฟีนอลสูงกว่าผักโดยทั่วไป 43 เท่า

^{1/} กลุ่มวิชาการ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8

และสูงกว่าผลไม้ตระกูลเบอร์รี่ 6 เท่า สามารถยับยั้งการเจริญของเซลล์มะเร็งได้ ทำให้ผู้บริโภคกลับมาให้ความสำคัญยอดอ่อนมันปูกันมากขึ้น นิยมบริโภคยอดอ่อนของมันปูเป็นผักแนมกับน้ำพริก

โดยยอดอ่อนมันปูที่วางขายเป็นการเก็บยอดอ่อนจากแหล่งธรรมชาติมากกว่าการปลูกเป็นการค้า เนื่องจากต้นมันปูนั้นเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ ไม่เหมาะสำหรับการปลูกเป็นพืชปลูกจึงทำให้เกิดข้อจำกัดในการเก็บเกี่ยวยอดอ่อนเนื่องจากลำต้นสูง และการแตกยอดอ่อนเกิดเป็นบางช่วงเวลาเท่านั้น จึงได้ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการทรงพุ่มมันปูเพื่อการเก็บเกี่ยวยอดอ่อนนำไปสู่การสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกร

อุปกรณ์และวิธีการ

ศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ การแพร่กระจายและการจัดการทรงพุ่มต้นมันปู โดยเตรียมต้นกล้ามันปู อายุ 1 ปี ที่ได้จากการตอนกิ่งจำนวน 80 ต้น ปลูกลงหลุมขนาด 50*50*50 ซม. มีระยะปลูก 1.5*1.5 เมตร โดยมีการรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยคอก และมีการใส่ปุ๋ยคอกอัตรา 10 กิโลกรัม/ต้น/ปี (แบ่งใส่ 2 ครั้ง) วางแผนการทดลองแบบ RCBD มี 4 กรรมวิธี ทำ 5 ซ้ำ คือ 1) ไม่มีการตัดแต่ง 2) ตัดแต่งทรงพุ่มที่ระดับ 0.80 เมตร 3) ตัดแต่งทรงพุ่มที่ระดับ 1.00 เมตร และ 4) ตัดแต่งทรงพุ่มที่ระดับ 1.20 เมตร เปรียบเทียบข้อมูลการแตกยอดอ่อนและข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์

ผลการทดลองและวิจารณ์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

มันปู มีใบเป็นใบเดี่ยว ขอบใบเรียบ ปลายใบแหลม โคนใบมน ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ยอดอ่อนจะมี 2 สี คือ สีเขียวอ่อนและสีแดง ดอก เป็นดอกช่อขนาดเล็กมีสีเขียวอ่อนแยกเพศอยู่ต้นเดียวกันออกเป็นกระจุกตามง่ามใบ กลีบเลี้ยงมี 6 กลีบ ไม่มีกลีบดอก ผลแก่จะมีสีชมพูถึงแดง มีลักษณะกลมแป้น แบ่งเป็น 10-12 พู ผลจะแตกเมื่อแห้ง มีเมล็ด 10-12 เมล็ด มีเยื่อสีแดงหุ้มติดที่ปลายของแกนผล (ภาพที่ 1) ต้นมันปูที่นิยมนำยอดอ่อนมาบริโภคนั้นก็จัดอยู่ในสกุล *Glochidion* spp. โดยที่นิยมนำมาบริโภคมี 2 ชนิด คือ มันปูยอดแดง (*Glochidion Perakense*) และมันปูยอดขาว (*Glochidion wallichianum*) ซึ่งจะมีสีของยอดและก้านที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดรสชาติก็มีความแตกต่างกันโดยมันปูยอดแดงจะมีรสชาติมันและเผื่อนกว่ามันปูยอดขาว (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 1 ลักษณะดอก ผล ของต้นมันปู

ภาพที่ 2 มัันปุยอดแดง (A) และ มัันปุยอดขาว (B)

ภาพที่ 3 ต้นมัันปุสามารถเจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่น้ำท่วมขัง

การกระจายตัวของต้นมัันปุ

ต้นมัันปุมีการกระจายอยู่ทั่วไป สามารถเจริญเติบโตได้ในทุกสภาพดิน เช่น ดินร่วน ดินเหนียว ดินร่วนทราย ดินร่วนเหนียว ทั้งในพื้นที่ดอน พื้นที่ลุ่ม พื้นที่น้ำขัง ทั้งน้ำจืดและน้ำกร่อย เป็นพืชที่ไม่มีข้อจำกัดของพื้นที่ สามารถทนต่อสภาพน้ำท่วมขังได้ (ภาพที่ 3) ต้นมัันปุจะปรับตัวโดยการสร้างรากอากาศออกมา รากมีลักษณะคล้ายกับรากอากาศของพืชในพื้นที่ป่าชายเลน เช่น ลำพู ลำแพน เป็นต้น ทนทานต่อสภาพแวดล้อมทั้งที่แห้งแล้งและน้ำขัง ทำให้สามารถเก็บเกี่ยวยอดอ่อนได้อย่างต่อเนื่อง (ภาพที่ 4) เมื่อมีการตัดแต่งทรงพุ่ม ก็จะสามารถแตกยอดอ่อนได้ทันที แตกต่างจากผักพื้นบ้านกินยอดอ่อนชนิดอื่นๆ จากการสำรวจยังพบพืชในสกุล *Glochidion* อีกชนิด คือ ต้นสมเสรีจ (*Glochidion littorale*) แต่ในบางพื้นที่ก็เรียกต้นสมเสรีจว่าต้นมัันปุ โดยต้นสมเสรีจมีลักษณะเป็นไม้พุ่ม ใบขนาดเล็ก กลมมนกว่าต้นมัันปุที่ใช้สำหรับกินยอด ผลมีสีแดง สวยงามสามารถนำมาจัดทรงพุ่มเพื่อเป็นไม้ประดับได้ (ภาพที่ 5) อีกทั้งบางพื้นที่ใช้ต้นสมเสรีจสำหรับเป็นพืชสมุนไพรอีกด้วย

ภาพที่ 4 รากอากาศของต้นมัันปุ

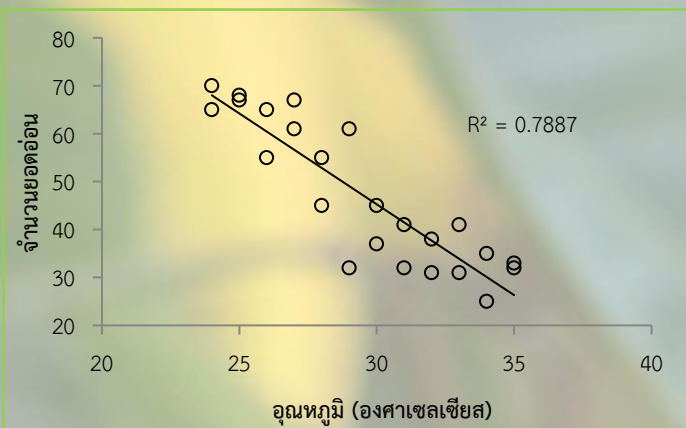
ภาพที่ 5 ต้นสมเสรีจ (*Glochidion littorale*)
พืชสกุลเดียวกับต้นมัันปุ

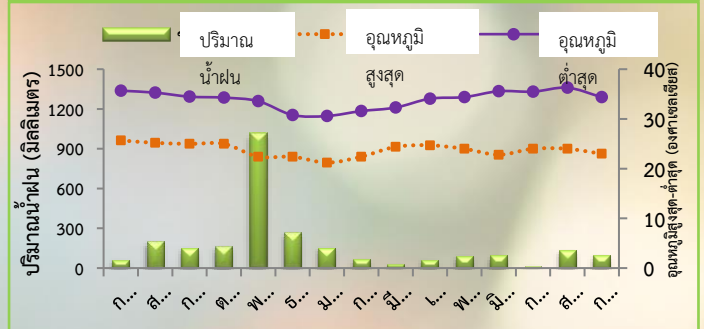
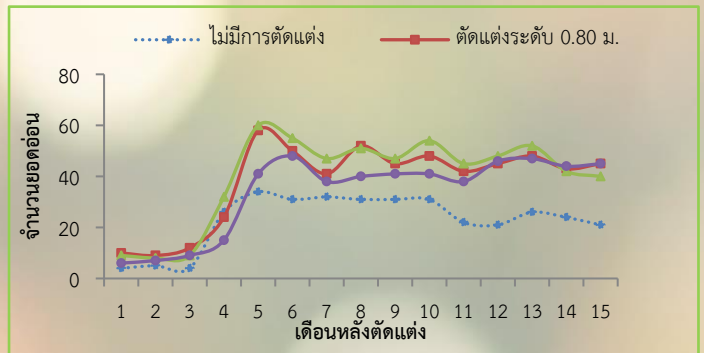
การจัดการทรงพุ่มต้นมันปู

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิต่อการแตกยอดอ่อนของต้นมันปู พบว่า เมื่ออุณหภูมิอากาศลดลงอัตราการแตกยอดอ่อนของต้นมันปูจะสูงขึ้น และเมื่ออุณหภูมิอากาศเพิ่มสูงขึ้นอัตราการแตกยอดก็จะลดลง โดยที่อัตราการแตกยอดอ่อนกับอุณหภูมิอากาศจะแปรผันกันเป็นเส้นตรงในทิศทางตรงกันข้าม โดยมีสมการเส้นตรงเป็น $y = -3.7902x + 158.98$ และมี $R^2 = 0.7887$ (ภาพที่ 6) จากการจัดการทรงพุ่ม พบว่า ในทุกกรรมวิธีที่มีการจัดการทรงพุ่มสามารถกระตุ้นให้เกิด

การแตกยอดอ่อนสูงกว่ากรรมวิธีที่ไม่มีการตัดแต่งทรงพุ่ม (ภาพที่ 7) และยังทำให้การเก็บเกี่ยวยอดอ่อนทำได้ยาก การเก็บเกี่ยวยอดอ่อนเพื่อการบริโภคหรือจำหน่ายจำเป็นต้องมีการจัดการทรงพุ่มอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ต้นมันปูสามารถแตกยอดอ่อนได้ตลอดทั้งปี และยังพบว่า การแตกยอดอ่อนของต้นมันปูในฤดูฝนจะแตกยอดอ่อนได้ดีกว่าฤดูแล้ง (ภาพที่ 7)

ภาพที่ 6 ความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิอากาศกับการแตกยอดอ่อนของต้นมันปู

ภาพที่ 7 จำนวนยอดอ่อนมันปู และปริมาณน้ำฝน อุณหภูมิสูงสุด-ต่ำสุด

ปริมาณผลผลิตและรายได้

จากการเปรียบเทียบผลผลิตยอดอ่อนมันปูที่เก็บเกี่ยวได้ในแต่ละกรรมวิธีที่ทดลอง พบว่า กรรมวิธีที่ 3 มีจำนวนยอดอ่อนเก็บเกี่ยวได้สูงที่สุดคือ 2,669 ยอด/ปี รองลงมา คือ กรรมวิธีที่ 4 และ 2 มียอดอ่อน จำนวน 2,419 และ 2,342 ยอด/ปี ตามลำดับ สำหรับรายได้เฉลี่ย พบว่า กรรมวิธีที่ 3 มีรายได้จากการจำหน่ายยอดอ่อนมันปู คือ 133 บาท/ปี รองลงมา คือ กรรมวิธีที่ 4 และ 2 จำนวนยอดอ่อน 121 และ 117 บาท/ปี ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ปริมาณผลผลิตและรายได้มันปู

กรรมวิธี	ผลผลิต (ยอด/ปี)	รายได้ (บาท/ปี)
ไม่ตัดแต่งทรงพุ่ม	1,315 ^c	66 ^c
ตัดแต่งทรงพุ่ม 0.80 ม.	2,342 ^b	117 ^b
ตัดแต่งทรงพุ่ม 1.00 ม.	2,669 ^a	133 ^a
ตัดแต่งทรงพุ่ม 1.20 ม.	2,419 ^b	121 ^b
F-Test	*	*

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการจัดการทรงพุ่มมันปู พบว่า มันปูที่นิยมนำมาบริโภคประกอบไปด้วย 2 พันธุ์ คือ มันปูยอดขาว (*Glochidion wallichianum*) และ มันปูยอดแดง (*Glochidion Perakense*) และมี พืชในสกุลเดียวกันอีกชนิดที่มีลักษณะคล้ายกับต้น มันปู คือ ต้นสมเสร็จ (*Glochidion littorale*) ซึ่ง ไม่สามารถบริโภคได้ การแตกยอดอ่อนของมันปู เกิดได้ตลอดทั้งปี และเกิดได้ดีในช่วงฤดูฝนและเมื่อ อุณหภูมิต่ำจะสามารถแตกยอดอ่อนได้ดี มี ความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกันระหว่าง อุณหภูมิและการแตกยอดอ่อน โดยเมื่ออุณหภูมิลดลง การแตกยอดอ่อนจะสูงขึ้น มีความสัมพันธ์เป็นเส้นตรง ดังสมการ $y = -3.7902x + 158.98$ และมี $R^2 = 0.7887$ ต้นมันปูสามารถ เจริญเติบโตได้ทุกสภาพ

พื้นที่ เป็นพืชที่ต้องการปริมาณธาตุอาหาร น้อยในการสร้างยอดอ่อน จึงสามารถใช้ปุ๋ยคอก เพียงอย่างเดียวในการผลิตยอดอ่อนมันปูเพื่อ การค้า การจัดการทรงพุ่มต้นมันปูจะสามารถ กระตุ้นให้เกิดการแตกยอดอ่อนได้ดีกว่าไม่มีการ

จัดการทรงพุ่ม โดยการจัดการทรงพุ่มที่ระดับความ สูง 1.00 เมตร มีการแตกยอดอ่อนได้ดีที่สุดในช่วง ปีที่ 1 และหลังจากนั้น อัตราการแตกยอดอ่อนของ ต้นมันปูมีแนวโน้มใกล้เคียงกันในทุกกรรมวิธีที่มี การจัดการทรงพุ่ม การผลิตยอดอ่อนมันปูเป็น แนวทางสำหรับการสร้างรายได้เสริมให้กับ เกษตรกรได้ ซึ่งนอกจากการผลิตยอดอ่อนเพื่อการ บริโภคแล้ว ยังมีรายงานของ Punnanee., et al (2012) พบว่า ยอดอ่อนมันปูมีฤทธิ์ในการต่อต้าน การเกิดแบคทีเรียในอาหารได้ โดยมีปริมาณ ฟีนอลิกสูงมาก 55.33 ± 0.20 mg GAE/g DW และยังมีปริมาณแทนนินสูง 9.77 ± 0.01 mg GAE/g DW เช่นเดียวกับ วัชราภรณ์ และคณะ (2553) ซึ่งได้ทำการศึกษาหาค่าประกอบทางเคมี ที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระและฤทธิ์ต้านเอ็นไซม์อะ ซิติลโคลีนเอสเตอเรสจากใบมันปู พบว่า ใบมันปู มี ฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ DPPH และจากการศึกษา ของ ปาณิสรา (2555) ยังพบว่า ราเอนโดไฟท์จาก ต้นมันปูยังเป็นแหล่งที่สามารถผลิตสารที่มีฤทธิ์ต้าน จุลินทรีย์ก่อโรคซึ่งอาจนำไปใช้ควบคุมปัญหาโรค ดิตเชื้อในคนได้ ซึ่งจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ นอกจากการผลิตยอดอ่อนมันปูเพื่อการบริโภคสด และเป็นรายได้เสริมให้กับเกษตรกรแล้ว ยังพบว่า ควรมีการพัฒนาต่อยอดงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การ พัฒนาสารออกฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระจากยอดอ่อน มันปู เพื่อเพิ่มมูลค่าของผักพื้นบ้านชนิดนี้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ปาณิสรา ว่องพรรณงาม. 2555. การคัดเลือกกราเอนโตไฟท์ที่ผลิตสารยับยั้งจุลินทรีย์ก่อโรคจากต้นมันปู. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา. มหาวิทยาลัยนครศรีธรรมราช.

วัชรภรณ์ เข็นจระ และณัฐรณ สายแก้ว. 2553.

การศึกษาหาค่าประกอบทางเคมีที่มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระและฤทธิ์ต้านเอ็นไซม์อะซิติลเอสเตอเรสจากใบมันปู. ปัญหาพิเศษ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลสถาบันการแพทย์แผนไทย, 2556. มันปู ผักพื้นบ้านภาคใต้. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2557 :<http://xn-12c2caadjp3h0a8apd1bw4yc.blogspot.com/2013/04/blog-post18.html>.

Punnanee Sumpavapol Saranrat Jamderm and Waris Saeng-ubon. 2012. Antibacterial Activity of Selected Thai Indigenous Plants Against Food-Borne Pathogenic Bacteria. International Conference on Nutrition and Food Sciences IPCBEE vol. 39. IACSIT Press, Singapore.

กาแฟศรีบาตง

นักวิจัยชุมชนแห่ลง

นางสาวสิริมนต์ พร้อมมูล นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ

กาแฟศรีบาตงถือว่าเป็นเจ้าแรก ๆ ของ
อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ชื่อดังขนาดนี้ก็ต้อง
ตามไปดูกันหน่อยค่ะ

วันนี้ทีมงาน ศวพ.รือเสาะจึงเดินทางลงพื้นที่ไปพบ
และสัมภาษณ์เกษตรกรที่ปลูกกาแฟ ซึ่งมีแปลงกาแฟ
ที่น่าสนใจ คือแปลงกาแฟของ นางซาริยะ สะมาวี
ที่ตั้งแปลงอยู่ที่ ม.5 ต.บาตง อ.รือเสาะ จ.นราธิวาส

สัมผัสแรกพบว่าแปลงน่าสนใจมาก เนื่องจากเกษตรกรมี
ความสนใจที่จะศึกษาหาข้อมูลมาพัฒนาแปลงของ
ตนเองให้มีคุณภาพอยู่ตลอด โดยจุดเริ่มต้นของแปลง
กาแฟศรีบาตงคือ ครอบครัวของเกษตรกรชอบดื่มกาแฟ
เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว อีกทั้งมีเพื่อนบ้านมาชักชวนให้ปลูก
ส่วนลูกชายของเกษตรกรก็ชอบเดินทางไปแคมป์ปิ้งกับ
เพื่อนบ่อย ๆ จึงอยากที่จะมีแบรนด์กาแฟเป็นของ
ตนเอง จึงเริ่มปลูกกาแฟเพื่อตอบสนองความต้องการ
ของตนเองและเพื่อที่จะหารายได้จุนเจือครอบครัว

ปัจจุบันเกษตรกรก็มีการแปรรูปกาแฟโรบัสต้า
ในรูปแบบเมล็ดคั่วสด และแปรรูปดอกกาแฟเป็นชาดอก
กาแฟจำหน่าย คาดการณ์ว่าในอนาคตกาแฟศรีบาตงจะ
เป็นที่รู้จักในตลาดดวงกว้างมากขึ้น

ทั้งนี้ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรรือเสาะ ได้
เข้าไปถ่ายทอดเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดโรคและ
แมลงศัตรูกาแฟ ในโครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกษตรกร
ได้เข้ากระบวนการขอรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทาง

การเกษตรที่ดี (GAP) เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตให้มี
คุณภาพ และยกระดับมาตรฐานสินค้าของเกษตรกรให้
สูงขึ้น

กาแฟศรีบาตง

ถือว่าเป็นเจ้าแรก ๆ ของอำเภอรือเสาะ
ที่มีศักยภาพพร้อมที่จะให้ทุกคนเข้าไปเรียนรู้และ
สัมผัสบรรยากาศกาแฟโรบัสต้าในชายแดนใต้ที่ทุกคน
อาจจะหลงรักโดยที่ไม่รู้ตัวค่ะ

โรคเน่าลงศัตรูพืช

ศัตรูกล้วย ที่ไม่ กลัว ะ

ความสำคัญของโรคและแมลงความเสียหาย

กล้วยน้ำว้าเป็นกล้วยที่คนไทยรู้จักกันเป็นอย่างดี ด้วยสรรพคุณทางโภชนาการที่เปี่ยมล้นไม่แพ้กล้วยพันธุ์อื่น นำมากินแบบสดๆ ก็อร่อยนำไปแปรรูปก็ดีเลิศ แต่วันนี้เราจะไม่ได้มาพูดถึงสรรพคุณของมันเพราะกว่ากล้วยน้ำว้าจะออกผลผลิตมาให้เราได้รับประทานกันนั้น เกษตรกรที่ปลูกจะต้องเสี่ยงเจอกับโรคที่เรียกได้ว่า เป็นโรคที่อันตรายกับกล้วยน้ำว้าสุด ๆ เพราะมันทำให้ต้นกล้วยถึงตายได้ เพราะฉะนั้นวันนี้เราจะมาเตือนภัยและทำความรู้จักกับ "โรคและแมลงศัตรูพืชที่สำคัญของกล้วย โรคร้ายที่เกษตรกรควรรู้จัก

โรคตายพราย ของกล้วย

1. เชื้อสาเหตุโรคตายพราย : เชื้อรา *Fusarium oxysporum* f. sp. *cubense* Tropical race four (TR4)

เชื้อราสาเหตุโรคตายพราย นี้จัดอยู่ใน *formae speciales* (f. sp.) หนึ่งของเชื้อรา *Fusarium oxysporum* ซึ่งเป็นเชื้อราที่อาศัยและแพร่กระจายอยู่ในดินปลูกพืช ทั่วทุกแห่งของโลกเชื้อรา *F. oxysporum*

บางสายพันธุ์เป็นราอาศัยในดินที่ไม่ก่อให้เกิดโรคกับพืช แต่มีสายพันธุ์อีกจำนวนมากที่เป็นเชื้อสาเหตุทำให้เกิดอาการเหี่ยว (vascular wilt) ซึ่งสร้างความเสียหายอย่างมากกับ พืชหลายชนิด เชื้อราสามารถอยู่รอดในดินได้ในรูปของเส้นใย (mycelium) หรือ อ ส ป อ ร ์ ผ น ึ่ง ห น า (chlamydospore) แล้วเจริญเข้าทำลายพืชในฤดูปลูกต่อไปได้ ทำให้การใช้สารเคมีในการป้องกันการ แพร่ระบาด และกำจัดเชื้อราสาเหตุของโรคตายพราย ยังไม่ได้ผลดี คู่ค้ากับค่าใช้จ่ายที่เสียไป แต่กลับ ทำให้เสียเงินลงทุนทำการเกษตรมากขึ้น ในขณะที่ราคาผลผลิตเกษตรยังคงตกต่ำ เช่น ปัจจุบันจากปัญหาดังกล่าว ที่สอดคล้องกับการพบรายงานการระบาดและเข้าทำลายของเชื้อราในกลุ่มนี้เพิ่มมากขึ้น จึงจำเป็นต้องหาวิธีการป้องกันกำจัดเชื้อรา *F. oxysporum* f. sp. *cubense* ที่มีประสิทธิภาพดี ทดแทนการใช้สารเคมีที่ โดยต้นทุนต่ำ และไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อเนื้อหลังการใช้ ซึ่งปัจจุบันวิธีการป้องกันกำจัดเชื้อราสาเหตุโรคพืชโดยการใช้จุลินทรีย์ปฏิปักษ์เริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในวิธีการป้องกันกำจัดเชื้อราโรคพืช

2. ลักษณะอาการของโรค/ลักษณะการทำลาย

2.1 อาการเริ่มแรกจะเห็นทางสีเหลือง 3-4 ใบและหักพับตรงโคนก้านใบของใบล่างหรือใบแก่ก่อน ใบอ่อนจะมีอาการเหลืองไหม้ ใบยอดจะเหลืองตั้งตรงเขียวอยู่แค่ช่วงแรก และก็จะตายไปเช่นเดียวกัน

2.2 กล้วยที่ตกเครือแล้วจะเหี่ยว ผลเล็กไม่สมส่วน หรือแก่ก่อนเวลา ถ้าผ่าลำต้นตามแนวขวางจะสังเกตเห็นว่าเนื้อข้างในของกาบใบบางส่วนเป็นสีน้ำตาลแดง และบางครั้งอาจมีเส้นใยของเชื้อราให้เห็นบ้าง

2.3 ในระยะสุดท้ายจะพบว่าใบของกล้วยน้ำว้าจะมีสีเหลือง เหี่ยวแห้งทั้งต้น และจะยืนต้นตายไปในที่สุด (ภาพที่ 1)

2.4 จะพบกลุ่มท่อลำเลียงที่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ซึ่งเมื่อผ่าเหง้า โคนต้น ลำต้นเทียม ก้านเครือ ก็จะพบอาการลักษณะเช่นเดียวกันนี้ ซึ่งต่างจากต้นที่ปกติที่เมื่อผ่าดูแล้วจะมีเนื้อเยื่อสีขาว (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 1 ลักษณะต้นกล้วย จากการเข้าทำลายของโรคตายพราย

ภาพที่ 2 ลักษณะการเข้าทำลายท่อน้ำท่ออาหารเป็นสีน้ำตาล ของเชื้อราสาเหตุโรคตายพราย

3. พืชอาศัยของโรคตายพราย

เชื้อราเข้าทำลายและทำให้เกิดโรคทางระบบท่อลำเลียงของพืช ทำให้เกิดโรคเน่าในหัวเหง้า และรากพืช ทำความเสียหายแก่ส่วนต่าง ๆ ของพืชไร่ พืชหัว พืชผัก ไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ผลทั้งก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว อาการของโรคที่มักทำความเสียหายให้กับพืชในประเทศไทยมากที่สุดคือโรคเหี่ยว (Fusarium wilt) และ โรคผลเน่า (Fusarium fruit rot) กล้วย กะหล่ำปลี ข้าว ข้าวโพด ข้าวสาลี ต้นปอ (flax) ฝ้าย ถั่วลิสง ถั่วเหลือง ถั่วลันเตา มันฝรั่ง ธัญพืชเมืองหนาว ฝ้าย ถั่วลิสง แตงโม มะเขือเทศ พริก ถั่วฝักยาว หัวหอม ส้ม อ้อยและ แอปเปิล ฯลฯ

4. วิธีการป้องกันกำจัด

4.1 ควรเลือกหน่อกล้วยจากแหล่งปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคชนิดนี้ หรือไม่นำหน่อพันธุ์จากต้นต่อที่เป็นโรคไปปลูก และใช้หน่อพันธุ์ที่ไม่มีร่องรอยการติดเชื้อ หรือทำการชุบหน่อพันธุ์กล้วยด้วยสารเคมี

- สารเคมี อีโตรโตอะโซล+ควินโตซีน 6% +24 % EC หรือ
- สารเคมี คาร์เบนดาซิม 50% SC หรือ ทีบูโคนาโซล 43 % SC อัตราส่วน 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

4.2 กรณีพบโรคตายพรายในแปลง

4.2.1 หากอาการของโรครุนแรงจนใบเหลืองและเหี่ยวตายทั้งต้น ให้ขุดต้นที่เป็นโรคไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก แล้วโรยด้วยปูนขาวบริเวณหลุมที่ขุดต้นเป็นโรคออกไป อัตราส่วน 1 - 2 กิโลกรัมต่อหลุม

4.2.2 แปลงปลูกควรมีการระบายน้ำที่ดี ควรระมัดระวังการให้น้ำ ไม่ให้น้ำไหลผ่านจากต้นที่เป็นโรค

4.2.3 อุปกรณ์การเกษตร เมื่อใช้กับต้นที่เป็นโรค ควรทำความสะอาดก่อนนำไปใช้ใหม่

4.3 การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมโรคตายพราย

การใช้ราไตรโคเดอร์มาชนิดผสมกับปุ๋ยอินทรีย์ โดยใช้เชื้อผสมกับรำข้าวละเอียดและปุ๋ยอินทรีย์(ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอกเก่า)ในอัตราส่วน 1 : 4 : 100 โดยน้ำหนักโดย จากนั้นเติมรำข้าวเล็กน้อยลงไปในถุงเชื้อราไตรโคเดอร์มาชนิดสดคลุกเคล้าและบีบให้เชื้อที่เกาะเป็นก้อนแตกออกต่อจากนั้นจึงเทเชื้อที่คลุกรำข้าวแล้วผสมกับรำข้าวที่เหลือให้ครบตามจำนวน แล้วคลุกให้เข้ากันอีกครั้งนำหัวเชื้อสดที่ผสมกับรำข้าว คลุกเคล้าจนเข้ากันอย่างทั่วถึง อาจพรมน้ำพอชื้นเพื่อลดการฟุ้งกระจาย เมื่อได้ส่วนผสมของเชื้อสดกับปุ๋ยอินทรีย์แล้วสามารถนำไปใช้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1) การรองกันหลุมปลูกกล้วยใช้ส่วนผสมของเชื้อสดอัตรา 100-200 กรัม/หลุม (1-2 กระป๋องนมข้น) คลุกเคล้ากับดินในหลุมปลูกพืช โดยคลุกเคล้ากับวัสดุรองกันหลุมก่อนปลูกหน่อกล้วย เช่น เปลือกถั่ว ฟางข้าวแช่น้ำ หรือต้นข้าวโพดที่สับแล้ว

2) การหว่านได้ทรงพุ่มหรือโรยโคนต้นพืชหว่านส่วนผสมเชื้อสดทั่วบริเวณได้ทรงพุ่ม บริเวณโคนต้นพืชด้วยอัตรา 3-5 กก. ต่อต้นหรือต่อกอกล้วย ก่อนใช้เชื้อให้รดน้ำเพื่อเพิ่มความชื้นแต่อย่าให้แฉะ แต่หากดินชื้นแล้ว ไม่จำเป็นต้องรดน้ำก่อน จากนั้นโรยส่วนผสมรอบทรงพุ่มในอัตราส่วน 3-5 กก. ต่อต้นหรือต่อกอกล้วย หรือโรยให้ทั่วรอบๆลำต้น คลุมด้วยใบไม้แห้ง ทิ้งไว้ประมาณ 3 วัน เชื้อราจะเจริญเป็นเส้นใยสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีเขียวภายใน 5-7 วัน จากนั้นพรวนดินให้เชื้อผสมคลุกเคล้าและกระจายลงในดินมากขึ้น พรวนดินให้มีความลึกอย่างน้อย 15 เซนติเมตร แล้วรดน้ำที่โคนต้นพอให้ชื้น อย่งให้แฉะหรือมีน้ำขัง

แมลงศัตรูกล้วยที่สำคัญ

ด้วงงวงไขเหง้า ด้วงชนิดนี้ในระยะที่เป็นหนอนทำความเสียหายแก่ต้นกล้วยมากที่สุด ตัวแก่ก็ทำความเสียหายเหมือนกันแต่น้อยกว่า ด้วงหนอนเจาะกัดกินไซซอนอยู่ภายในเหง้ากล้วย ซึ่งโดยมากกินอยู่ใต้ระดับดิน โคนต้น ซึ่งไม่สามารถมองเห็นการทำลายหรือร่องรอยได้ชัด การทำลายของหนอนทำให้ระบบการส่งน้ำ และอาหารจากพื้นดินขึ้นไปเลี้ยงลำต้นขาดตอนชะงักไป เมื่อเป็นมากๆ หรือแม้มีหนอนเพียง 5 ตัว ในเหง้าหนึ่ง ๆ เท่านั้นก็สามารถไซซอน ทำให้กล้วยตายได้ พบการทำลายได้ทุกระยะตั้งแต่หน่อไปจนถึงต้นแก่ ภายหลังตัดเครือแล้ว ด้วงหนอนเมื่อเจริญเติบโตเต็มที่จะเข้าเป็นดักแด้จนเป็นตัวแก่ จะออกมาอยู่นอกเหง้า แฉวโคนต้นในระดับขีดผิวดิน หรือต่ำกว่าเล็กน้อย หรือรอมผสมพันธุ์กันต่อไป

การป้องกันและกำจัด ทำความสะอาดสวน อย่าปล่อยให้รกหรือชื้น โดยเฉพาะเศษชิ้นส่วนของลำต้นกล้วย กาบกล้วย ซึ่งเน่าเปื่อยขึ้นและแฉะโคนต้นเป็นที่วางไข่ของตัวเมีย หรืออาจใช้วิธีตัดต้นกล้วยเป็นท่อน ๆ วางสุ่มเป็นจุด ๆ ในสวน เพื่อล่อให้แมลงมาวางไข่ ประมาณ 7 วันต่อครั้ง ให้เปิดตรวจดูในเวลากลางวัน ถ้าพบตัวอ่อนหรือตัวแก่ให้ทำลาย โดยการใช้สารฆ่าแมลง เช่น เฮ็พตาคลอร์ผสมตามสูตรที่ระบุในฉลากยาราดส่วนโคนต้น และบริเวณดินรอบโคนต้น สำหรับหน่อพันธุ์ควรเลือกหน่อที่แข็งแรงไม่มีโรคแมลงติดอยู่ และแช่ในสารเคมี ดิลทริน 25% ในอัตราส่วนผสมคือสารเคมี 1 ส่วน ต่อน้ำ 50 ส่วน แล้วแช่หน่อพันธุ์ทิ้งไว้ 1 คืน ก่อนนำไปปลูก

ด้วงวงเจาะต้น

หรือด้วงวงไขกาบกล้วย ด้วงชนิดนี้เป็นศัตรูที่มีการทำลายรุนแรงพอ ๆ กับด้วงวงไขเหง้า ตัวหนอนจะไชทำลายต้นที่อยู่เหนือพื้นดินขึ้นไปถึงประมาณกลางต้น โดยไชต้นเป็นรูแล้ว ขอนเข้าไปถึงไส้กลางต้น มองเห็นข้างนอกเป็นรอยรอบต้นพรุนไปทั่ว มักชอบทำลายต้นกล้วยที่โตแล้ว หรือใกล้จะออกปลี หรือกำลังตกเครืออยู่ จะทำให้เครือหักพับกลางต้นหรือเหี่ยวเฉาเ็นตาย ขนาดด้วงเจาะลำต้นจะมีขนาดใหญ่ กว่าด้วงวงไขเหง้า (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 3 ลักษณะการเข้าทำลายของด้วงวงเจาะลำต้นกล้วย

การป้องกันและกำจัด

โดยการใช้สารฆ่าแมลง เช่น เฮ็พตาคลอร์ผสมตามสูตรที่ระบุในฉลากยาราดส่วนโคนต้น และบริเวณดินรอบโคนต้น สำหรับหน่อพันธุ์ควรเลือกหน่อที่แข็งแรงไม่มีโรคแมลงติดอยู่ และแช่ในสารเคมี ดิลทริน 25% ในอัตราส่วนผสมคือสารเคมี 1 ส่วน ต่อน้ำ 50 ส่วน แล้วแช่หน่อพันธุ์ทิ้งไว้ 1 คืน ก่อนนำไปปลูก

: แหล่งที่มาของภาพ 1 ถึง 3
มาจากอภิรัชต์ สมฤทธิ

“เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ”

ศวพ.ร้อยเอาะ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรร้อยเอาะ ได้จัดฝึกอบรมเกษตรกรในโครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ กิจกรรม การเพิ่มศักยภาพรายสินค้าเกษตรในระบบเกษตรแปลงใหญ่ ในหลักสูตร “เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันคุณภาพ” ณ ตำบลบาระใต้ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส จำนวนเกษตรกร 20 ราย

วัตถุประสงค์เพื่อนำองค์ความรู้ผลงานวิจัยที่ดำเนินการเสร็จแล้วจากกรมวิชาการเกษตรบูรณาการร่วมกับองค์กรอื่นผ่านกิจกรรม การเพิ่มศักยภาพรายสินค้าเกษตรในระบบเกษตรแบบแปลงใหญ่ ดำเนินการถ่ายทอดวิชาการและเทคโนโลยีการผลิตพืช เพิ่มประสิทธิภาพ และลดต้นทุนการผลิต พร้อมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกษตรกรมีการจัดการแปลงได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม

จากการดำเนินกิจกรรมฝึกอบรมพบว่าเกษตรกรที่เข้าอบรมเป็นกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน ซึ่งมีการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นพืชหลัก จึงมีความสนใจซักถาม แลกเปลี่ยนความรู้เพื่อนำไปปรับใช้ในแปลงปลูกของตนเอง อีกทั้ง สถานการณ์ปาล์มน้ำมันในปัจจุบัน มีราคาจำหน่ายที่น่าสนใจเป็นสิ่งจูงใจให้เกษตรกรหันมาปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มขึ้น ดังนั้น องค์ความรู้ คือสิ่งสำคัญที่จะพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมันให้มีคุณภาพมากขึ้นอีกด้วย

ช่องทางการติดต่อ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรร้อยเอาะ อร้อยเอาะ จนราธิวาส 96150 โทร. 073-571190

“ความมั่นคงทางอาหารของชุมชนนวัตกรรม ตำบลตาชี อำเภอยะหา จังหวัดยะลา”

ศวพ.ยะลา

พื้นที่ของเกษตรกรแต่ละคน และเป็นการติดตามความก้าวหน้าของงานวิจัย อีกทั้ง เจ้าหน้าที่ยังสามารถให้คำแนะนำและ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพืชได้อย่างตรงจุด จากการเยี่ยมชมแปลง

ในการจัดเวทีวิจัยสัญจรครั้งนี้ ได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เรื่องการผลิตพืชอินทรีย์ ซึ่งได้รับความสนใจจากเกษตรกรในพื้นที่ เนื่องจากเกษตรกรในพื้นที่ทำเกษตรแบบไม่พึ่งพาสารเคมีและนิยมปลูกผักไว้บริโภคภายในครัวเรือน อีกทั้งผลผลิตที่ได้มาจากการทำเกษตรแบบอินทรีย์ยังเป็นที่ต้องการของตลาดและมีราคาสูงกว่าผลผลิตทั่วไป ซึ่งทางกลุ่มเกษตรกรสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการจัดเวทีวิจัยสัญจรครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่การเกษตรของตนเอง และนำไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวต่อไป

ช่องทางการติดต่อ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา อ.เมือง จ.ยะลา 95000 โทร. 073 274 451

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรยะลา จัดทำ “เวทีวิจัยสัญจร ครั้งที่ 1” ภายใต้โครงการวิจัยการผลิตพืชเพื่อเพิ่มเสถียรภาพด้านรายได้และความมั่นคงทางอาหารของชุมชนนวัตกรรม วิชาการเกษตร แปลง นายไพรัช บุญสวัสดิ์ หมูที่ 4 ตำบลตาชี อำเภอยะหา จังหวัดยะลา

โดยมีจุดประสงค์ในการจัดเวทีวิจัยสัญจรขึ้น เพื่อให้เกษตรกรได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับเกษตรกรในโครงการรายอื่นๆ และเพื่อให้มีโอกาสนในการเรียนรู้เชิงปฏิบัติจากเจ้าหน้าที่โดยตรง อีกทั้งยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ เรื่องเล่าจากเจ้าของบ้าน เพื่อเป็นการทำ ความรู้จักกับตัวเกษตรกร ของฝากจากเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนผลผลิตของแต่ละบ้าน และเป็นการกระชับความสัมพันธ์ในชุมชน เยี่ยมชมแปลงเกษตรกร เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ นำมาปรับใช้ให้เข้ากับ

“การสนับสนุนปัจจัยการผลิตและถ่ายทอดเทคโนโลยีชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตร”

ศวพ.ปัตตานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี ได้สนับสนุนปัจจัยการผลิตและชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตร ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ บ้านทุ่งแป้น อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี โดยนำชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตร และถ่ายทอดเทคโนโลยีชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตร ได้แก่ แตนเบียนควบคุมแมลงศัตรูพืช การใช้แทนแดงทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี การใช้ BT 1- DOA ในการควบคุมหนอนใยผัก หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุดสีน้ำตาล ในแปลงพืชผัก ให้เกิดความปลอดภัยต่อ มนุษย์ สัตว์ พืชและมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด เพื่อให้เกิดการผลิตและการใช้ชีวภัณฑ์ในพื้นที่กรมวิชาการเกษตรจึงจัดทำโครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัย ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรสู่การใช้ ทำให้เกษตรกรเข้าถึงชีวภัณฑ์ได้ง่าย สามารถนำไปใช้ในการผลิตพืชปลอดภัยและพืชอินทรีย์ และสามารถ

ผลิตใช้เองได้ในบางชนิด การสร้างเครือข่ายการผลิตชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการนำใช้ชีวภัณฑ์ของกรมวิชาการเกษตรไปใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต ส่งผลให้มีแหล่งผลิตพืชปลอดภัยในระบบเกษตรดีที่เหมาะสม (GAP) และระบบเกษตรอินทรีย์เพิ่มมากขึ้น

การนำชีวภัณฑ์มาใช้ในการปลูกพืชเป็นการลดการใช้สารเคมีในการควบคุมกำจัดเพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อเกษตรกรและสิ่งแวดล้อมอีกทั้งยังเป็นการลดต้นทุนในการผลิตเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากต้นทุนการผลิตที่มีราคาสูงขึ้น

ช่องทางการติดต่อ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปัตตานี อ.แม่ลาน จ.ปัตตานี 94180 โทร. 093 650 4400

“เวทีสัญจร DOA Smart Community ชุมชน
นวัตกรรมวิชาการเกษตรพืชผสมผสาน ”

ศวพ.ตรัง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง จัดเวทีสัญจร DOA Smart Community ชุมชนนวัตกรรมวิชาการเกษตรพืชผสมผสาน จังหวัดตรัง ประจำปีงบประมาณ 2565 เรื่อง “ชุมชนนวัตกรรมวิชาการเกษตรพืชผสมผสานจังหวัดตรัง ครั้งที่ 3/2565” ณ. บ้านนางสาวกรกนการณ ญาณรัตน์ 288 หมู่ที่ 1 ตำบลวังมะปรางเหนือ อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

โดยมีจุดประสงค์ในการจัดเวทีสัญจรขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการทำเกษตรผสมผสาน โดยเกษตรกรสามารถนำเทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตร ไปใช้กับการผลิตพืชชุมชนได้ เพื่อนำผลงานวิจัยกรมวิชาการเกษตร ไปขับเคลื่อนการพัฒนาการผลิตพืชทั้งระบบในชุมชน ได้แก่ ด้านพันธุ์พืช การอารักขาพืช การเขตกรรม และการแปรรูป

ช่องทางการติดต่อ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรตรัง 187 หมู่ 5 ตำบลสุโสะ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง 92180 โทร 075-290745

“การขยายผลเทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพ (แห่นแดง)”

ศวพ.สงขลา

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา ได้จัดอบรมเกษตรกร หลักสูตร “การขยายผลเทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพ (แห่นแดง)” ภายใต้โครงการวิจัยการขยายผลเทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและอินทรีย์ โดยเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายจะเป็นกลุ่มผู้ผลิตผักในพื้นที่ต.ทุ่งใหญ่ และ ต.ท่าข้าม อ.หาดใหญ่ ต.รัตภูมิ อ.ควนเนียงจำนวน 70 ราย

เพื่อผลักดันและส่งเสริมให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี และเกษตรกรสามารถวินิจฉัยโรคพืชเบื้องต้นก่อนที่จะใช้ชีวภัณฑ์แต่ละชนิดได้อย่างเหมาะสม

ช่องทางการติดต่อ : สำหรับเกษตรกรที่ไม่ได้ร่วมงานดังกล่าวสามารถขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำด้านการผลิตพืชได้ที่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรสงขลา ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา หมายเลขโทรศัพท์ 074-586725 หรือ ศวพ.อื่น ๆ ใกล้บ้านท่าน

“ฝึกอบรมหลักสูตร การขยายผลเทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและอินทรีย์”

ศวพ.พัทลุง

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง ได้จัดฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้โครงการวิจัยขยายผลเทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพ เพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและอินทรีย์ หลักสูตร “การขยายผลเทคโนโลยีการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพเพื่อการผลิตพืชปลอดภัยและอินทรีย์” ณ ศูนย์ชีวภัณฑ์ชุมชน อ.เมือง อ.ป่าพะยอม อ.เขาชัยสน อ.ศรีนครินทร์ อ.ป่าบอน อ.งหรา และ อ.ควนขนุน จ.พัทลุง โดยมีการฝึกอบรมเกษตรกรจำนวน 7 รุ่น มีผู้เข้าฝึกอบรมจำนวน 100 ราย

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร และขยายผลการใช้เทคโนโลยีของกรมวิชาการเกษตรอย่างถูกต้อง และเหมาะสมในการควบคุมศัตรูพืช และการใช้ปุ๋ยชีวภาพเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีไนโตรเจน

จากการดำเนินกิจกรรมการฝึกอบรมพบว่า เกษตรกรให้ความสนใจในเรื่องการใช้ชีวภัณฑ์และปุ๋ยชีวภาพเป็นอย่างมาก เพราะมีความปลอดภัยสูงต่อคน สัตว์ และสิ่งแวดล้อม ไม่มีสารพิษตกค้าง นอกจากการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรแล้ว ยังมีการสนับสนุนชีวภัณฑ์ BS และ BT พ่อแม่พันธุ์มวนพิฆาต แมลงหางหนีบ และแห่นแดง ให้แก่เกษตรกรผู้เข้าร่วมฝึกอบรมเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

ช่องทางการติดต่อ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพัทลุง หมู่ที่ 1 ตำบลควนมะพร้าว อำเภอเมืองพัทลุง พัทลุง 93000 โทร.0-7484-0130/ 0-7484-0130

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จังหวัดนราธิวาส ประจำปี 2565”

ศวพ.นราธิวาส

โครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตทางการเกษตรแก่เกษตรกรในพื้นที่อย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ และบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาเพื่อเกษตรกรสามารถทำการผลิตทางการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้และสร้างการรับรู้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งประกอบด้วยการให้บริการด้านวิชาการ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านการเกษตร ภายในงานมีการออกคลินิกเกษตรในด้านต่าง ๆ ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส (ศวพ.นราธิวาส) รับผิดชอบคลินิกพืช มีการบริการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการผลิตพืช การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการขอการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร GAP และเกษตรอินทรีย์ การจัดนิทรรศการ เรื่อง “การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า” และการแจกพันธุ์เห็ดนางฟ้าให้เกษตรกรนำไปขยายพันธุ์ เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยไนโตรเจน ในยุคที่ปุ๋ยมีราคาแพงขึ้น สำหรับปีงบประมาณ 2565 จังหวัดนราธิวาส ได้ดำเนินการโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ แล้วจำนวน 2 ครั้ง จาก 4 ครั้งต่อปี ซึ่งครั้งที่ 1 จัดเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2564 ณ สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ และครั้งที่ 2 จัดเมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2565 ณ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านไอร์ปือแต ตำบลช้างเผือก อำเภोजะแนะ จังหวัดนราธิวาส แต่ละครั้งจะมีเกษตรกรกรเข้าร่วมงานกว่า 100 ราย

การดำเนินโครงการคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ เป็นการปฏิบัติการเชิงรุกในการแก้ไข

ปัญหาให้กับเกษตรกรโดยไม่ต้องไปพบเจ้าหน้าที่ ณ หน่วยงานที่ตั้ง นอกจากเกษตรกรจะได้รับความรู้แล้ว เจ้าหน้าที่เองก็ได้ทราบปัญหาจากพื้นที่จริง นำไปสู่การขยายงานวิจัยสู่ชุมชนหรือเกิดงานวิจัยที่ตรงตามความต้องการของชุมชน เพื่อให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์โครงการที่ต้องการอย่างแท้จริง

ช่องทางการติดต่อ : สำหรับเกษตรกรที่ไม่ได้ร่วมงานดังกล่าวสามารถขอคำปรึกษา หรือคำแนะนำด้านการผลิตพืชได้ที่ ศูนย์วิจัยพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ตำบลปะลูลู อำเภอสุนทรพลาดี หมายเลขโทรศัพท์ 073651397 หรือ ศวพ.อื่น ๆ ใกล้บ้านท่าน

คณะที่ปรึกษา :

นายจิระ สุวรรณประเสริฐ ผอ.สวพ.8
นางศิริกุล โกภิกษา ผอ.ศวพ.พัทลุง
นายไพศอล หะยีสาและ ผอ.ศวพ.ยะลา
นายพิทักษ์ พรหมเทพ ผอ.ศวพ.นราธิวาส
นางสร้อยญา ช่างพิมพ์ ผอ.ศวพ.สตูล
นางสาวสาวิตรี เขมวงค์ ผอ.กลุ่มพัฒนา
การตรวจสอบพืชและปัจจัยการผลิต
นางสาวเพ็ญทิพย์ ณ พัทลุง รักษาการใน
ตำแหน่งผอ.กลุ่มควบคุมตามพระราช
บัญญัติ

นางสาวบุญนิศา ชั่งคณณี ผอ.ศวพ.สงขลา
นายชนินทร์ ศิริขันตยกุล ผอ.ศวพ.ตรัง
นางสาวนันท์กักร์ เสนแก้ว ผอ.ศวพ.ปัตตานี
นายโนรี อีสมะแอ ผอ.ศวพ.ร้อยเอ็ด
นางสาวอภิญญา สุราวุธ ผอ.กลุ่มวิชาการ
นางบุญพา ชูผอม ผอ.กลุ่มถ่ายทอดเทคโนโลยี
นางสาวจิตรา อินเกตุ รักษาการในตำแหน่ง
กลุ่มประสานและบริหารนโยบาย
นายเหรียญชัย เกิดพงษ์ ผอ.กลุ่มจัดการพื้นที่

คณะบรรณาธิการ :

บรรณาธิการ : นายธัชชาวินทร์ สระอุโณ
ฝ่ายบทความทั่วไป : นายปฐม คงแก้ว นางสาวภัทรานิษฐ์ คงมาก
และนางสาวอาชีย์ณ ดาราแม่
ฝ่ายบทความวิชาการ : นางสาวกลอยใจ คงเจียง นางสาวเขมมิกักร์ โขมพัตร
นางสาวอุมาพร เพ็ชรพรรณ และนางสาวนุรีดา สาและ
ฝ่ายข่าวสารหน่วยงาน : นางสาวปิยนากู หงส์อาจ นางสาวชญาพร เทพดนตรี
และนายสุภาพ มุ่งหามณี
ฝ่ายบทความนักวิจัยชวนคุย : นางสาวอาอีฉ๊ะ ละใบจิ นางสาวณัฐฐา แสงแก้ว
และนางสาววรรณวิสาข์ ประระวรรณ
ฝ่ายบทความโรคและแมลงนำรู้ : นางสาวสุวิมล วงศ์ปลั่ง
นางสาวเบญจวรรณ เลาสกุล และนายศิวทัต พันธุ์มณี
ฝ่ายออกแบบ : นายอธิพงษ์ สุกการ นายชานนท์ เงินนาค
และนายหฤษณ์ คงแก้ว
ฝ่ายประสานงาน เผยแพร่ : นายสุรพงษ์ ศรีเพ็ญ นางสาวพัชรีย์ ฮกฮิ้น
และนายอินทวัชร พันธุ์โชค